

Дроншкевич Є.О., студентка,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна
Науковий керівник: Мілімко Л.В., к.ю.н., доцент

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА ВЧИНЕННЯ ПРАВОПОРУШЕНЬ ПРИ ЗДІЙСНЕННІ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В МЕРЕЖІ ІНТЕРНЕТ

Інтернет є екстериторіальним інформаційним простором, в якому відбуваються глобальні процеси соціальних комунікацій, що мають міжнародний характер. Відповідно до частини 1 статті 3 Господарського кодексу України (далі ГК України) під господарською діяльністю розуміється діяльність суб'єктів господарювання у сфері суспільного виробництва, спрямована на виготовлення та реалізацію продукції, виконання робіт чи надання послуг вартісного характеру, що мають цінову визначеність [1].

Згідно зі статтею 19 ГК України держава здійснює контроль і нагляд за господарською діяльністю суб'єктів господарювання у сфері фінансових, кредитних відносин, валютного регулювання та податкових відносин, а саме за додержанням суб'єктами господарювання кредитних зобов'язань перед державою і розрахункової дисципліни, додержанням вимог валютного законодавства, податкової дисципліни шляхом здійснення інспектування та перевірок [1].

Відповідно до показників видання «BBC News Україна» з кожним роком частина суб'єктів господарювання, що здійснюють роздрібну торгівлю у соціальних мережах зростає на 5% [2]. Особливу увагу слід звернути на провадження господарської діяльності у мережах, щодо яких не передбачено здійснення контролю з боку держави. Однією з найпопулярніших мереж такого типу є Телеграм. Сьогодні у Телеграмі можна придбати такі товари, як фальшиві гроші конкретного номіналу [3], персональні дані, що становлять банківську таємницю [4] і психотропні речовини, прекурсори та їх аналоги [5].

Ми вважаємо, що вже пізно ставити питання про доцільність існування Господарського кодексу України. Сучасним юристам-практикам та теоретикам слід сфокусувати свою увагу на вдосконаленні механізму контролю за профілактикою вчинення правопорушень у господарській сфері. Розділ V ГК України містить загальні положення щодо відповідальності за правопорушення у сфері господарювання, а також відсилочні норми до спеціального законодавства. Здійснення господарської діяльності через мережу Інтернет регулюється спеціальним Законом України «Про електронну комерцію». А деякі аспекти відповідальності у сфері електронної комерції висвітлені у Розділі IV

цього закону [6]. Зокрема, у статті 17 Закону України «Про електронну комерцію» визначені підстави відповідальності учасників відносин у сфері електронної комерції. А статтею 19 визначено, що порушення законодавства у сфері електронної комерції тягне за собою відповідальність, встановлену законом.

Аналізуючи тенденцію введення в оборот об'єктів, що не є об'єктами господарського обороту у сучасних соціальних мережах, слід вказати на наявні складу кримінальних правопорушень, закріплених Кримінальним кодексом України (далі – КК України), що вчиняються суб'єктами господарювання при здійсненні ними господарської діяльності [7]. Розділом VII КК України, що встановлює злочини та покарання у сфері господарської діяльності, у статті 199 передбачена кримінальна відповідальність за виготовлення, зберігання, придбання, перевезення, пересилання, ввезення в Україну з метою використання при продажу товарів, збуту або збут підроблених грошей; у статті 231 передбачено притягнення до кримінальної відповідальності за дії, які містять ознаки незаконного збирання з метою використання або використання відомостей, що становлять комерційну або банківську таємницю. Статтею 307Р розділу XIII КК України встановлена кримінальна відповідальність за незаконне виробництво, виготовлення, придбання, зберігання, перевезення, пересилання чи збут наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів.

Зважаючи на характер правопорушень, що здійснюються у сфері господарської діяльності у мережі Інтернет та на збільшення рівня злочинності у мережах, що не підлягають контролю з боку держави, постає питання, чи дійсно достатньо норм чинного господарського та кримінального законодавства для ефективної протидії злочинності у сфері господарювання? В Україні не заборонено використання системи Телеграм через яку можливо здійснювати такі неправомірні покупки. В Російській Федерації, наприклад, вже існує судова практика притягнення до відповідальності: було винесено Постанову Таганського суду м. Москва щодо заблокування месенджера на території держави [8]. Позовну заяву було подано Федеральною службою по контролю у сфері зв'язку, інформаційних технологій та масових комунікацій з приводу того, що власник месенджера Телеграм відмовився розголошувати таємницю листування [9].

Зважаючи на викладене вище, пропонуємо вдосконалити спеціальне законодавство та включити до Закону України «Про електронну комерцію» норми, що встановили б чіткі межі відповідальності за вчинення правопорушень при здійсненні господарської діяльності в сфері електронної комерції. Більш того, пропонуємо встановити заборону використання соціальних мереж, що не підлягають контролю, на території України для здійснення господарської діяльності та встановити санкцію за

порушення цієї заборони, а також за використання VPN-серверів з метою переховування.

Отже, сучасні реалії у сфері господарювання створюють значний попит на товари та послуги, збут яких є незаконним. Тенденції, що відбуваються при здійсненні господарської діяльності через неконтрольовані соціальні мережі порушують конституційні права і свободи людини та громадянина, банківську таємницю та містять ознаки кримінальних правопорушень, що ставить виклик перед сучасним законодавцем щодо встановлення чітких меж санкцій за порушення у сфері господарської діяльності.

Література

1. Господарський кодекс України від 16 січ. 2003 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15> (дата звернення: 19.04.2020).
2. BBC News Україна. URL: <https://www.bbc.com/ukrainian> (дата звернення: 19.04.2020).
3. Міністерство фінансів України: офіційний сайт. URL: <https://minfin.com.ua/ua/2020/02/01/40615385/> (дата звернення: 19.04.2020).
4. Телеграф: Інтернет видання. URL: <https://tgraph.io/Как-Отмывайут-Dengi-v-Telegram-10-28> (дата звернення: 19.04.2020).
5. Конкурент: інформаційне агентство. URL: <https://konkurent.in.ua/publication/35955/yak-kupiti-travu-v-ukraini-zamoviti-cherez-telegram-otrimati-povou-poshtou/> (дата звернення: 19.04.2020).
6. Про електронну комерцію: Закон України від 03 верес. 2015 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/675-19> (дата звернення: 19.04.2020).
7. Кримінальний кодекс України від 05 квіт. 2001 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14> (дата звернення: 19.04.2020).
8. Українська Правда: політичне видання, засноване Георгієм Гонгадзе. URL: <https://www.pravda.com.ua/news/2018/04/13/7177555/> (дата звернення: 19.04.2020).
9. Московський комсомолец: Інтернет видання. URL: <https://www.mk.ru/social/2017/10/16/moskovskiy-sud-oshtrafoval-telegram-za-otkaz-vydavat-perepisku-fsb.html> (дата звернення: 19.04.2020).

УДК 346(043.2)

Козинець А.Ю., студентка,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна
Науковий керівник: Козирева В.П., к.ю.н., доцент

ІННОВАЦІЇ ЯК ОСНОВА РОЗВИТКУ ГОСПОДАРСЬКОГО, ПОВІТРЯНОГО ТА КОСМІЧНОГО ПРАВА

Усе частіше ми чуємо та застосовуємо термін «інновація» в економіці, суспільному житті, в культурних практиках. І це загальна світова